

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa predkladá na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2025.

Cieľom návrhu je najmä

- komplexná reforma špeciálnych výchovných zariadení, úprava podmienok vykonávania diagnostiky v diagnostických centrách a poskytovania starostlivosti v reedukačných centrách,
 - o spoločné pravidlá pre všetky druhy zariadení, zverejňovanie informácií o voľných kapacitách, diagnostika nie v reedukačnom centre, pobyt v diagnostickom centre skrátený na najviac 12 týždňov, zrušenie liečebno-výchovných sanatórií, doplnenie výchovných opatrení, spresnenie poskytovania vreckového
- postupné zníženie veku dieťaťa, pre ktoré bude predprimárne vzdelávanie povinné, na tri roky veku,
 - o štvorročné deti od roku 2027, trojročné deti od roku 2028, možnosť osobitného zjednodušeného spôsobu domáceho vzdelávania pre deti mladšie ako 5 rokov
- úprava hodnotenia žiakov v základných školách a stredných školách vrátane rozšírenia možnosti hodnotiť slovným hodnotením,
- zjednotenie prihlášok na vzdelávanie a ich elektronizácia v materských, základných aj stredných školách,
- úprava pravidiel individuálneho vzdelávania a vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu,
 - o žiaka v domácom vzdelávaní už nebude možné preskúšať dištančne, preskúšanie sa vykoná povinne každý polrok; ak sa pri preskúšaní žiaka na domácom vzdelávaní zistí podozrenie na výskyt prejavov rizikového správania žiaka, učiteľ to oznámi riaditeľovi, ktorý navrhne rodičovi vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie (obdobná úprava aj pri vzdelávaní podľa individuálneho učebného plánu),
- organizovanie programov vzdelávania na získanie primárneho vzdelania pre fyzické osoby, ktoré skončili plnenie povinnej školskej dochádzky ale nezískali primárne vzdelanie a na získanie nižšieho stredného vzdelania pre osoby, ktoré získali primárne vzdelanie,
- precizovanie úpravy externého testovania na účel získania nižšieho stredného vzdelania,
- zavedenie nového druhu strednej školy – strednej priemyselnej školy (namiesto doterajšieho typu strednej odbornej školy),
 - o poskytuje úplné stredné odborné vzdelanie a vyššie odborné vzdelanie, vzdeláva v najviac troch odboroch vzdelávania, ktoré majú obdobný profil absolventa, spolupracuje s vysokými školami a zamestnávateľmi, transformujú sa niektoré doterajšie stredné priemyselné školy, ktoré budú mať „odborovú čistotu“ – ostatné ostanú strednými odbornými školami

- umožnenie vykonania dodatočnej maturitnej skúšky najviac z dvoch ďalších predmetov pre fyzické osoby, ktoré vykonali maturitnú skúšku,
- precizovanie vykonania maturitnej skúšky upraveným spôsobom, ak sa žiak zo závažných dôvodov nemôže zúčastniť maturitnej skúšky v škole,
- precizovanie organizovania pomaturitného štúdia,
- precizovanie ustanovení o edukačných publikáciách,
- precizovanie jazykového vzdelávania
 - o spresnenie v súlade so Spoločným európskym referenčným rámcom, vymedzenie vykonávania jazykových skúšok a štátnych jazykových skúšok, doplnenie určovania termínov, doplnenie možnosti náhradných termínov a opakovania štátnej jazykovej skúšky, doplnenie vzdelávania aj v slovenskom jazyku metódami ako cudzí jazyk (pre cudzincov)

V súčasnosti zákon neumožňuje výraznejšiu flexibilitu pri podávaní žiadostí o prijatie dieťaťa na vzdelávanie. V súčasnosti sa žiadosti o prijatie podávajú na formulári schválenom a zverejnenom ministerstvom školstva. Tento systém je potrebné zefektívniť a sprístupniť v elektronickej forme v rámci centrálneho registra.

Rovnako aj poskytovanie individuálneho vzdelávania vyžaduje také úpravy, aby boli zabezpečené lepšie podmienky vzdelávania detí a žiakov.

Zároveň potreby aplikačnej praxe a poskytovania starostlivosti deťom v špeciálnych výchovných zariadeniach si vyžadujú komplexné zefektívnenie poskytovania starostlivosti a zabezpečenie práv detí umiestnených na základe súdneho rozhodnutia.

Nedostatok zamestnancov v špecifických povolaniach, v technických oblastiach a odborných činnostiach je potrebné doplniť kvalitnými zamestnancami. Zriadenie stredných priemyselných škôl ako samostatného druhu s vymedzením ich špecifického postavenia a poslania napomôže v rámci prípravy budúcich kvalifikovaných zamestnancov a študentov pre technické vysoké školy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a právom Európskej únie.

Návrh zákona predpokladá negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívne sociálne vplyvy, pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti, pozitívne vplyvy na služby verejnej správy pre občana a pozitívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Návrh zákona nepredpokladá vplyv na podnikateľské prostredie a vplyvy na životné prostredie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.